

Byzantská říše (do 11. století)

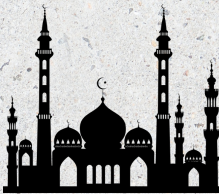
395 - smrt římského panovníka **Theodosia I.**, říše byla rozdělena na západní a východní část

- Východořímská říše přejmenována na **Byzantskou** (podle osady Byzantion - Konstantinopolis), udržela si vnitřní stabilitu i v době stěhování národů - nebyla zasažena nájezdy barbarů, sama neexpandovala
- **Justinián I. Veliký** (527-565) - snaha o obnovu římské říše (nezdařilo se) a budování silného **centralistického státu**, uzavřel Platónskou akademii v Athénách (529, poslední pohanská škola), potlačil povstání Níká (531, proti daním), vydal **Codex Iuris Civilis**, tj. Codex Justiniani - soubor občanského práva vycházející z práva římského; jeho vláda označována jako **caesaropapismus** - císař nejvyšší autoritou světskou i duchovní
- **Hérakleitos** (610-641) - země rozdělena do **thémat**, vojensko-správních okrsků, v jejich čele vojenský velitel a správce **stratégos**, vojáci v dobách mírů obdělávali půdu a během války bránili svůj thémós
- Mezi 7. a 11. stoletím **vleklá krize** - na říši útočili Bulhaři, Arabové i Avari, ti se dostali až ke Konstantinopoli (626 tam poraženi)
- V 8. století vláda **syrské dynastie** a **ikonoklastické boje** - spory o uctívání obrazů (odpůrci obrazů ikonoklasté, jejich zastánci ikonodulové), počátek za **Leona III.**, další císaři také ikonoklasty (pravděpodobně kvůli penězům, nechali zkonfiskovat církevní majetky), uctívání obrazů obnoveno v 9. století
- V 9. a 10. století vláda **makedonské dynastie** - prohlubující se rozpory mezi západním a východním křesťanstvím, 1054 **Velkým schizmatem** definitivní rozdělení na katolickou a pravoslavnou církev
- **Basileos II. Bulharobijce** (976-1025) - 1018 dobyl Bulharsko, po jeho smrti úpadek
- Arabové (seldžučtí Turci) postupně přijímali **islám**
- 1071 - bitva u Mantzikertu, Byzanc byla poražena Araby a ztratila část území

Islám

- **Monoteistické náboženství** založené na zjevení proroka Muhammada (570-632)
- "Islám" v překladu "**odevzdání se Bohu**", muslim - ten, kdo se odevzdává Bohu (Bůh = Alláh)
- **Muhammad** narozen v Mekce jako příslušník kmene **Kurajšovců**, 610 nebo 611 první zjevení na hoře Híra - setkání s **Džibrilem**, archandělem Gabrielem, proroctví pak přednášel a tvrdě odmítal polyteismus; mnoho stoupenců i odpůrců, proto 622 útěk z Mekky do **Medíny** (hidžra), tam založena **náboženská obec (umma)**, 630 **svatá válka** proti Mekce (**džihád**)
- Jeho žáci sepsali **Korán** - svatá kniha, výroky Muhammada; Alláh vnímán jako přísný a spravedlivý **soudce** vyžadující bezmeznou úctu, obsahuje **system náboženského práva** (šaría, různé výklady!)
- Před smrtí vládl M celému Arabskému poloostrovu, po smrti vznik teokratického státu v čele s **chalífy** (světský i duchovní vládce) - M vyučoval svého nevlastního syna **Alího**, funkce chalífa se ale zmocnil **Abú Bakr** (Kurajšovec, obchodník)
- Muslimové se pak rozdělili do dvou skupin - **šíité** (10 %) uznávají jen Muhammadovi pokrevní příbuzné; autoritou **sunnitů** je sunna, tedy soubor jeho výroků a činů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY